

І. Ф. Літвінова,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0674-8728>**В. М. Колонська,**

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ЯК ОСНОВОПОЛОЖНИЙ ПРИНЦИП ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ

Державне некомерційне підприємство
«Державний університет «Київський авіаційний інститут»
проспект Любомира Гузара, 1, 03058, Київ, Україна
E-mails: irina_litvinova@ukr.net, 7545177@stud.nau.edu.ua

*Метою статті є дослідження конфіденційності як основоположного принципу діяльності адвоката, а також можливості адвокатів використовувати електронні технології та штучний інтелект при наданні правової допомоги своїм клієнтам з метою дотримання принципів конфіденційності в адвокатській діяльності. **Методи дослідження:** використано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, використання яких дало можливість описати принцип конфіденційності в практичній діяльності адвокатів. **Результати** дослідження свідчать про те, що у випадках, коли функції штучного інтелекту використовуються при наданні правової допомоги, рекомендується передбачити в договорі окреме положення про те, чи дозволяє клієнт адвокату використовувати технології штучного інтелекту при наданні правової допомоги, і в якому обсязі. **Обговорення:** особливістю професії адвоката є те, що адвокати отримують від своїх клієнтів інформацію, яку вони не повинні розголошувати іншим особам за жодних обставин або яку вони зобов'язані зберігати в таємниці. Довіра клієнта до адвоката виникає лише за умови дотримання адвокатом принципу конфіденційності. Принцип конфіденційності у адвокатській діяльності прямо закріплений в українському законодавстві і є основоположним. Однак для дотримання принципу конфіденційності у адвокатській діяльності не тільки захисник, але й клієнт повинен забезпечити нерозголошення інформації іншим користувачам при використанні інформаційних технологій.*

***Ключові слова:** адвокат; адвокатська діяльність; принцип адвокатури; адвокатська таємниця; конфіденційність; інформація з обмеженим доступом; штучний інтелект.*

Постановка проблеми та її актуальність. В умовах значного розвитку інституту адвокатури однією з найбільш важливих передумов забезпечення відвертості клієнта у відносинах із адвокатом є конфіденційність спілкування та дотримання професійної таємниці, оскільки відносини між адвокатом і клієнтом можуть ґрунтуватися лише на довірі. Тому особливого значення набуває дослідження сутності принципу конфіденційності в діяльності адвокатів як однієї з визначальних категорій адвокатури в ціло-

му. Як показує практика, адвокати повинні докласти всіх можливих зусиль, щоб зберегти свою незалежність при виконанні своїх обов'язків, уникнути заподіяння шкоди своїм клієнтам, продемонструвати свою компетентність і добросовісність, зберігаючи при цьому конфіденційність.

Незважаючи на реалії війни, українські адвокати адаптуються до нових умов ситуації і продовжують надавати кваліфіковані юридичні послуги, оскільки на адвокатуру покладено за-

вдання захисту прав громадян, а згідно з Конституцією України, право на захист не підлягає обмеженням навіть під час воєнного стану. У цій надзвичайно складній ситуації, в якій опинилася адвокатура, однією з найважливіших передумов довіри клієнта у відносинах з адвокатом є дотримання адвокатом принципу конфіденційності, адже робота адвоката і клієнта може будуватися лише на основі довіри.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Теоретичним підґрунтям цього дослідження стали праці вчених: Н.М. Бакаянної, А.Ф. Коні, Н.С. Горбаня, О.Г. Яновської, Д.В. Кухнюк, С.О. Іваніцького, Т.Б. Вільчик та інші. Але ж питання, що конфіденційність – це не просто принцип, а фундамент, на якому зводиться довіра між адвокатом і клієнтом. У сучасному суспільстві, де інформація стала найціннішим ресурсом, право на конфіденційність набуває особливого значення. Для адвоката збереження таємниці клієнта – це не просто професійний обов'язок, а моральний імператив. Саме цей принцип забезпечує ефективність правової допомоги, гарантує захист прав і свобод людини, а також є запорукою незалежності адвокатури, особливо в аспекті дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності, запобігати витоку інформації іншим користувачам при використанні інформаційних технологій та штучного інтелекту.

Метою статті є дослідження конфіденційності як основоположного принципу діяльності адвоката, а саме щодо можливості використання та застосування адвокатом сучасних електронних технологій і штучного інтелекту при наданні юридичної допомоги клієнтам, з погляду забезпечення дотримання принципу конфіденційності адвокатської діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Витоки принципу конфіденційності можна прослідкувати ще у Древній Греції та Древньому Римі. Римські юристи в судах звертали увагу головуючого на те, щоб він в жодному разі не дозволяв адвокатам брати на себе роль свідків [7, с. 341].

Н.М. Бакаянова розглядає принцип конфіденційності як функціональний принцип діяльності адвокатури [3, с. 248].

Виникнення конфіденційності у адвокатській діяльності зумовлена тим, що існувала інформація, яку люди завжди намагалися зберегти в таємниці з тих чи інших причин. Перш за все, ця інформація стосувалася їхнього особистого життя. З появою права на приватність виникла проблема захисту від розголошення третіми особами, яким ця інформація стала відома в силу професійних обов'язків (наприклад, лікарями, агентами, адвокатами).

Як вказує А.Ф. Коні, «між захисником і тим, хто в тривозі і тузі від грізного звинувачення ... встановлюється тісний зв'язок довіри і щирості. Захисникові відкриваються таємниці душі ... такими подробностями особистого життя і сімейного побуту, по відношенню до яких сліпа, Феміда повинна бути і глухою» [2, с. 487].

Всім відомо, що для кожної людини важливо, щоб її приватне життя та деякі інші факти не розголошувалися без її згоди. Однак, представляючи інтереси такої особи в суді, слід мати на увазі, що багато деталей справи, можливо, доведеться розголошувати. Адже, обираючи стратегію захисту, адвокати повинні звертати увагу на кожну деталь, щоб передбачити можливі сценарії розвитку подій та надати своїм клієнтам загальні орієнтири щодо того, чого очікувати. Тому, якщо особа, яка потребує захисту в суді, приховує якісь, здавалося б, незначні факти, кваліфікований адвокат може бути не в змозі надати якісну правову допомогу через брак певної інформації. У зв'язку з тим, існування адвокатури немислиме без дотримання принципу конфіденційності.

Особливістю професії адвоката є те, що адвокати отримують від своїх клієнтів інформацію, яку вони не повинні розголошувати іншим особам за жодних обставин або яку вони зобов'язані зберігати в таємниці. Довіра клієнта до адвоката виникає лише за умови дотримання адвокатом принципу конфіденційності. Конфіденційний (від лат. *confidential* – «довір'я») трактується у сучасному словнику іншомовних слів як довірчий, секретний, який не підлягає розголошенню, публікації. Саме чужа таємниця, яка перебуває у віданні сторонніх осіб, яким вона стала відомою внаслідок виконання ними службових або професійних обов'язків, становить

предмет та зміст конфіденційної інформації [2, с. 345].

Н.С. Горбань зазначає, що одним із найважливіших принципів професійної юридичної етики є конфіденційний характер будь-яких відносин та консультацій між адвокатами та їх клієнтами в рамках їхніх професійних відносин. Конфіденційність є основою довірчих відносин адвоката і клієнта. Тому, саме на адвокатів в існуючих умовах покладаються додаткові зобов'язання забезпечити дотримання адвокатської таємниці із урахуванням особливостей форм, способів, засобів комунікації із клієнтами, фізичними особами, правоохоронними органами, судами [3, с. 249]. Без дотримання принципу конфіденційності неможливо надати належну правову допомогу, захист та представництво, що пояснюється соціальною та правовою природою відносин між адвокатом та клієнтом.

Адвокатська таємниця завжди викликала великий інтерес як складова досліджуваного принципу і досі є предметом інтенсивних дискусій та численних публікацій. Наприклад, О.Г. Яновська вважає, що адвокатська таємниця є втіленням принципу конфіденційності, який встановлений законом в інтересах здійснення правосуддя, захисту довірчого характеру стосунків між адвокатом і його клієнтом і зміцнення авторитету та суспільного престижу адвокатури [3, с. 249]. Дотримання адвокатами самих високих стандартів довіри та розуміння по відношенню до клієнтів, з якими вони контактують, є першим положенням Загальних принципів юридичної етики Міжнародної асоціації адвокатів.

Розголошення адвокатської таємниці за будь-яких обставин вважає неприпустимим Д.В. Кухнюк. Прихильником цієї позиції також є Н.М. Бакаянова, яка вважає, що відносини адвокат – клієнт мають ґрунтуватися на принципі дотримання адвокатської таємниці, і такий фактор, як довіра клієнта до адвоката, має домінувати в таких відносинах. С.О. Іваніцький зазначає, що переваги дотримання адвокатської таємниці в більшості випадків перевищують існуючі недоліки. У тих же ситуаціях, коли очевидно є диспропорція захисту відмінних ціннісних орієнтирів, законодавство встановлює

виключення з принципу конфіденційності [3, с. 250].

Професійна етика адвокатів визначається особливостями адвокатської діяльності та культурою професії, тому тут часто виникають моральні питання. Адвокати повинні усвідомлювати свою високу професійну відповідальність і дотримуватися професійної етики. Адвокатська етика ґрунтується на певних принципах, які передбачені Правилами адвокатської етики та Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». При виконанні своїх обов'язків адвокати повинні робити все можливе, щоб зберегти свою незалежність, продемонструвати свою компетентність і добросовісність, а також забезпечити конфіденційність у відносинах з клієнтами.

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів [5]. У частині 1 ст. 10 Правил адвокатської етики розкривається зміст принципу конфіденційності, зокрема, у ній вказується, що дотримання принципу конфіденційності є необхідною і щонайважливішою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких є неможливим належне надання професійної правничої (правової) допомоги, здійснення захисту та представництва. Тому збереження конфіденційності будь-якої інформації, яка визначена як предмет адвокатської таємниці Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» або становить персональні дані про фізичну особу, які охороняються законодавством з питань захисту персональних даних, є правом адвоката у відносинах з усіма суб'єктами права, які можуть вимагати розголошення такої інформації, та обов'язком щодо клієнта і тих осіб, кого ця інформація стосується [4]. До того ж у п. 6 розділу 1 Рекомендації № R (2000) 21 про свободу професійної діяльності адвокатів закріплено, що слід вживати всіх необхідних заходів для забезпечення додержання конфіденційності відносин між адвокатом і його клієнтом. Винятки з цього принципу можна дозволяти, лише якщо вони сумісні з принципом верховенства права [6].

Цікавою є позиція Європейського суду з прав людини у справі «Алтай проти Туреччини», в якій він вказав на те, що спілкування людини з адвокатом у контексті правової допомоги підпадає під сферу приватного життя, оскільки метою такої взаємодії є надання особі можливості приймати обґрунтовані рішення про своє життя. Отже, конфіденційність ніким не може бути порушена [10, с. 265].

На жаль, на практиці дотримання адвокатами цього принципу є проблематичним з кількох причин. Перш за все, органи державної влади, особливо правоохоронні, можуть чинити тиск на адвокатів з метою отримання конфіденційної інформації про їхніх клієнтів, так би мовити, «білих» і «пухнастих» осіб. Нерідко є випадки, коли телефонні розмови адвокатів прослуховуються. Так, Суд у багатьох справах вказував, що телефонні розмови у справах бізнесу правничої фірми можуть тлумачитися як «приватне життя» і «кореспонденція» у значенні статті 8 §1 [8].

Не менше порушень зазнає право адвоката на недоторканність його власного офісу. Так, у справі «Німітц проти Німеччини» Суд наголосив, що обшук в офісі адвоката являє собою порушення його прав за статтею 8 Конвенції. Більш того, беручи до уваги природу фактично оглянутих матеріалів, ЄСПЛ визнав очевидним те, що обшук загрожував професійній таємниці в тій мірі, яка виявилася непропорційною в даних обставинах. У зв'язку з цим Суд нагадав, що посягання на професійну таємницю адвоката може мати наслідки для належного здійснення правосуддя і тим самим порушувати права, гарантовані статтею 6 (право на справедливий суд) Конвенції [9].

З огляду на наведену негативну практику вбачається за доцільне в національному законодавстві передбачити деякі гарантії, якими, на думку Т.Б. Вільчик, можуть бути, зокрема, закріплення права понятих, присутніх під час проведення обшуку, огляду в офісі адвоката, висловлювати свої зауваження щодо порядку проведення таких слідчих (розшукових) дій із обов'язковим занесенням їх до протоколу відповідної слідчої (розшукової) дії, встановлення певних вимог до цих осіб щодо їх освіти, досві-

ду, місця роботи тощо [10, с. 266]. Крім того, будь-які дії влади з прослуховування телефонних розмов між адвокатом і клієнтом повинні бути прямо заборонені, а можливі підстави для вилучення документів захисту повинні бути врегульовані законом.

В епоху цифровізації суспільства конфіденційність у адвокатській діяльності набуває нових складових, пов'язаних з використанням цифрових технологій, пов'язаних з передачею, обробкою, зберіганням, створенням та візуалізацією необхідної інформації за допомогою сучасних спеціалізованих програмних засобів та продуктів. Очевидно, що правове регулювання відповідних суспільних відносин не відповідає реаліям сьогодення. Однак, найсучасніші цифрові технології та штучний інтелект мають безпосередній вплив та відображаються на поведінці адвокатів та їхніх клієнтів, а також на ефективність їхнього реагування на потреби клієнтів за договорами про надання правової допомоги. Інтернет забезпечує миттєвий доступ до всієї інформації та пропонує можливості для швидкого обміну інформацією. Однак існують і ризики, такі як несанкціоноване державними органами використання особистих даних та фактична втрата монополії на володіння інформації.

Наприклад, поширена в соціальних мережах відео або фото інформація про географічне місцезнаходження адвоката поблизу будівлі суду або в іншому місті, де знаходиться апеляційний чи суд першої інстанції, може стати доказом надання правничих послуг цілком конкретному клієнту.

Тому, перш ніж розміщувати власні фото або відео з позначенням геолокації, яка може бути використана для ідентифікації місцезнаходження адвоката при виконанні ним своїх обов'язків або особистої інформації про клієнта, адвокат повинен поважати адвокатську таємницю та подбати про неї, якщо така інформація може бути використана для ідентифікації клієнта.

В сучасному інформаційному суспільстві важко уявити життя людини та виконання професійних прав і обов'язків без стаціонарних комп'ютерів, мобільних пристроїв, гаджетів та Інтернету. Адвокати можуть скористатися сучасними можливостями штучного інтелекту для

економії часу. Основною метою є швидкий пошук чи збір необхідних джерел інформації або отримання відповідей на конкретні запитання. Однак не слід забувати і про наступне, що весь процес спілкування адвоката з клієнтами захищений адвокатською таємницею, бо відповідальність за використання штучного інтелекту наразі законодавчо не закріплена та переважна більшість спорів вирішуються безпосередньо в практичній площині.

Так, ChatGPT може створити на запит оригінальний текст, водночас попередивши, що він «може надати неточну інформацію». А може і не попередити, а навпаки, ствердно відповісти, що вся надана ChatGPT абсолютно реальна. Chat GPT не володіє сучасним контекстом, оскільки навчався на масивах інформації до 2021 р., до того ж він навчався на англійських даних. Тобто існує ризик використання адвокатом неперевірених інформацій, що матиме наслідком некомпетентне надання професійної правничої допомоги [3, с. 250]. За допомогою ChatGPT, при бажанні, можна створити будь-який тип тексту, однак, на нашу думку, головною проблемою при використанні генеративного штучного інтелекту є дотримання питання конфіденційності, тому це потрібно враховувати на майбутнє.

Загалом, неврегульоване використання адвокатами функцій штучного інтелекту під час удосконалення та спрощення процедур може призвести до порушення принципу конфіденційності юридичних послуг проти волі адвоката. Тому ці питання не можуть залишатися поза межами існуючого правового регулювання і потребують і надалі більш детального дослідження та обговорення в широкому науковому середовищі.

Висновки. Отже, конфіденційність є невід'ємною складовою адвокатської діяльності та одним із її фундаментальних принципів. Цей принцип гарантує, що інформація, якою клієнт ділиться зі своїм адвокатом, залишається строго конфіденційною. Такий підхід створює довірчі відносини між адвокатом та клієнтом, що є необхідною умовою для ефективного захисту прав і свобод клієнта.

Література

1. Брулевич В.В. Принцип конфіденційності у діяльності адвоката. *Управління розвитком соціально-економічних систем*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20-21 квіт. 2023 р.). Харків: ДБТУ, 2023. С. 345-349.
2. Виокур В.В. Принцип конфіденційності та адвокатська таємниця в діяльності адвоката в Україні: матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 6 листоп. 2020 р.) / редкол.: Н.М. Бакаянова (голова) та ін. Одеса: Фенікс, 2020. С. 486-488.
3. Остафійчук Л.А. Конфіденційність адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2023. Вип. 80. Ч. 2. С. 246-252. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.2.39>
4. Правила адвокатської етики: затв. Звітним виборним з'їздом адвокатів України 09 чер. 2017 р. Зі змінами, затв. З'їздом адвокатів України 15 лют. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (дата звернення: 23.10.2024).
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n173> (дата звернення: 23.10.2024).
6. Рекомендація № R (2000) 21 про свободу професійної діяльності адвокатів, прийнята Комітетом Міністрів Ради Європи на 72-й зустрічі заступників міністрів 25 жовт. 2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf (дата звернення: 26.10.2024).
7. Риженко В. Реалізація принципу конфіденційності в адвокатській діяльності. *Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку*: матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 груд. 2021 р.). Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого [та ін.]. Харків: Право, 2021. С. 341-343.
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Копп проти Швейцарії» від 25 берез. 1998 р. URL: http://cyberpeace.org.ua/files/evropeis_kii_sud_z_prav_ludini_sprava_kopp_proti_sveicarii.pdf (дата звернення 03.11.2024).

9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Німітц проти Німеччини» від 16 груд. 1992 р. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/2461421/2461421.htm> (дата звернення: 03.11.2024).

10. Хребтова Ю.А. Проблеми дотримання адвокатом принципу конфіденційності. *Етика правника: тези доповідей та повідомлень учасників круглого столу / за заг. ред. Т.Б. Вільчик*. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. С. 264-267.

References

1. Brulevych V.V. Pryntsyp konfidentsiynosti u diyalnosti advokata. *Upravlinnya rozvytkom sotsialno-ekonomichnykh system: materialy VII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 20-21 kvit. 2023 r.)*. Kharkiv: DBTU, 2023. S. 345-349.

2. Vynokur V.V. Pryntsyp konfidentsiynosti ta advokatska tayemnytsya v diyalnosti advokata v Ukraini: mater. X Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odesa, 6 lystop. 2020 r.) / redkol.: N.M. Bakayanova (holova) ta in. Odesa: Feniks, 2020. S. 486-488.

3. Ostafiychuk L.A. Konfidentsiynist advokat-skoyi diyalnosti. *Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya Pravo*. 2023. Vyp. 80. Ch. 2. S. 246-252. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.80.2.39>

4. Pravyla advokatskoyi etyky: zatv. Zvitno-vybornym zyizdom advokativ Ukrainy 09 cher. 2017 r. Zi zminamy, zatv. Zyizdom advokativ Ukrainy 15 lyut. 2019 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text> (data zvernennya: 23.10.2024).

5. Pro advokaturu ta advokatsku diyalnist: Zakon Ukrainy vid 05 lyp. 2012 r. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#n173> (data zvernennya: 23.10.2024).

6. Rekomendatsiya № R (2000) 21 pro svobodu profesiyanoi diyalnosti advokativ, pryynyata Komitetom Ministriv Rady Yevropy na 72-y zus-trichi zastupnykiv ministriv 25 zhovt. 2000 r. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_2000_21_2000_10_25.pdf (data zvernennya: 26.10.2024).

7. Ryzhenko V. Realizatsiya pryntsypu konfidentsiynosti v advokatskiy diyalnosti. *Advokatura Ukrainy: suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku: materialy III Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 16 hrud. 2021 r.)*. Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho [ta in.]. Kharkiv: Pravo, 2021. S. 341-343.

8. Rishennya Yevropeyskoho sudu z prav lyudyny u spravi «Kopp proty Shveysariyi» vid 25 berez. 1998 r. URL: http://cyberpeace.org.ua/files/evropeis_kii_sud_z_prav_ludini_sprav_a_kopp_proti_sveicarii.pdf (data zvernennya 03.11.2024).

9. Rishennya Yevropeyskoho sudu z prav lyudyny u spravi «Nimitts proty Nimechchyny» vid 16 hrud. 1992 r. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/2461421/2461421.htm> (data zvernennya: 03.11.2024).

10. Khrebtova Yu.A. Problemy dotrymannya advokatom pryntsypu konfidentsiynosti. *Etyka pravnyka: tezy dopovidey ta povidomlen uchasnykiv kruhloho stolu / za zah. red. T.B. Vilchik*. Kharkiv: Nats. yuryd. un-t im. Yaroslava Mudroho, 2021. S. 264-267.

Iryna Litvinova, Viktoriya Kolonska

CONFIDENTIALITY AS A FUNDAMENTAL PRINCIPLE OF LAWYERS' ACTIVITIES

State Non-Commercial Company «State University «Kyiv Aviation Institute»
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: irina_litvinova@ukr.net, 7545177@stud.nau.edu.ua

The purpose of the article is to study confidentiality as a fundamental principle of a lawyer's activities, as well as the ability of lawyers to use electronic technologies and artificial intelligence when providing legal assistance to their clients in order to comply with the principles of confidentiality in legal activities.

Research methods: *general scientific and special methods of scientific knowledge were used, the use of which made it possible to describe the principle of confidentiality in the practical activities of lawyers.*

Results: *the research shows that in cases where artificial intelligence functions are used when providing legal assistance, it is recommended to provide a separate provision in the contract on whether the client allows the lawyer to use artificial intelligence technologies when providing legal assistance, and to what extent. However, in order to comply with the principle of confidentiality in legal activities, not only the defense attorney, but also the client must ensure non-disclosure of information to other users when using information technologies.* **Discussion:** *a feature of the legal profession is that lawyers receive information from their clients that they should not disclose to other persons under any circumstances or that they are obliged to keep secret. The client's trust in the lawyer arises only if the lawyer observes the principle of confidentiality. The principle of confidentiality in legal practice is directly enshrined in Ukrainian legislation and is fundamental. Digital technologies and artificial intelligence have a direct impact on the behavior of lawyers and their clients, as well as on the effectiveness of their response to the needs of clients under legal aid contracts. The Internet provides instant access to all information and offers opportunities for rapid exchange of information. However, there are also risks, such as unauthorized use of personal data and loss of monopoly on information ownership.*

Key words: *lawyer; legal practice; principle of legal profession; legal secrecy; confidentiality; restricted information; artificial intelligence.*

Стаття надійшла до редакції 12.11.2024